

GÖZƏL ƏLƏKBƏRLİ
Bakı Avrasiya Universiteti,
magistr, II kurs
gozelekber@gmail.com

VILLIAM VORDSVORT YARADICILIĞINDA "NƏRGİZ" BƏDİİ SİMVOL KİMİ

Açar sözlər: nərgiz, romantizm, Göl məktəbi, İngiltərə

Key words: daffodils, romanticism, Lake school, England

Ключевые слова: нарциссы, романтизм, Озерная школа, Англия

Villiam Vordsvort 1770-ci il aprel ayında İngiltərənin Kambria əyalətində doğulmuş və 1850-ci ildə dünyasını dəyişmişdir. Hüquqşünas oğlu olan Vordsvort 8 yaşında anasını itirmiş, bu sarsıntı onun gələcək şeirlərində öz əksini tapmışdır. 12 yaşında isə atasını itirdikdən sonra bacısı Doroti və üç qardaşı ilə birlikdə yetim qalan Vordsvort ata qohumları tərəfindən himayə olunmuşdur. Uşaqlıq travmaları səbəbindən hətta intihara cəhd etdiyi bacısının məktubu ilə üzə çıxmışdır. O, öz təhsilini Kembric universitetində tamamlamış, hərçənd ki, özünün fəlsəfi “Müqəddimə” əsərində heç də parlaq tələbə olmadığını bildirmişdir:

**And, more than all, a strangeness in the mind,
A feeling that I was not for that hour
Nor for that place [8, 42].**

Başımda bir yadlıq vardı,
Nə bu saata, nə də bu yerə
Uyğun olmadığım duyğusu vardı(sətri tərcümə)

Universitetin sonuncu ilində olarkən Vordsvort həm onun yazıçılığına, həm də gələcək siyasi görüşlərinə köklü şəkildə təsir edən Avropa səyahətinə çıxmışdır. O, Russonun ideyaları ilə maraqlanmış, sənətkarın təbiətin ağışuna qayıtmaq şüarı onu xüsusi cəzb etmişdir [1, 90]. Məhz bu səbəbdəndir ki, o, təbiətə daha çox meyilli olmuş, 22 yaşına qədər ətrafındakı heç kimlə maraqlanmamış, sonradan insanın da təbiətin bir parçası olduğunu qəbul etmişdir: “Love of nature leading to love of man” (Təbiətə sevgi insan sevgisinə aparır.) [11].

Universiteti bitirdikdən sonra fransız dilini daha dərindən öyrənə bilmək bəhanəsilə Fransaya köçən Vordsvort orada özündən 15 yaş böyük bir fransız generalı ilə dostluq qurmuş və bu dostluq, o cümlədən dostunun sadə insanlara olan simpatiyası hətta sonradan “yumşaq feodalizm”i

dəstəkləyən Vordsvortun ictimai fikirlərinin formalaşmasında müstəsna rol oynamışdır. Fransada yaşadığı dövrdə Annet adlı bir xanımla münasibəti olmuş, bu münasibətdən nikahdankənar qızı dünyaya gəlmiş, lakin sonradan İngiltərə və Fransa arasında çıxan müharibə onları bir-birindən ayırmışdır. 1802-ci ildə bacısı ilə Fransaya olan səfərlərində 4 həftə müddətində öz “arvadı” və qızı ilə birlikdə qalan Vordsvort sanki evlənmək üçün icazə almağa gəlmişdi. Geri – öz ölkəsinə gəldikdə həmin ilin sonlarına doğru ailə həyatı qurmuş, bu evliliyindən beş uşağı doğulmuşdur.

Ümumiyyətlə, Vordsvort kədər adamı olmuşdur. Öz şeirlərində də məhz yaşadıklarının onda doğurduğu dərin kədəri dilə gətirmişdir. Vordsvortun fikrincə, ilahi qüvvənin vüsəlinə çatmaq şərəfi ancaq balaca uşaqların saf qəlbinə (“Biz yeddi nəfərik” şeiri) və yaxud da miskin, ağıldankəm adamlara (“Divanə uşaq”) qismət ola bilər [1, 91]. O düşünürdü ki, burjuva qayda qanunları insanlığa əlavə əzab-əziyyətdən başqa bir şey vermir.

İngiltərədə böyük sosial dəyişikliklər 18-ci əsrin sonlarında sənaye çevrilişi nəticəsində baş vermişdi. Məhz bu dövrdə insanın ədəbiyyata baxışında köklü fundamental dəyişikliklər – romantik səpkilər sezilirdi [5, 57]. Romantiklərin əsas xüsusiyyəti onların burjuaziya gerçəkliyinə, kapitalist cəmiyyətinə qarşı olan fikirlərində öz əksini tapırdı. Bu dövrdə sadə həyat yaşam tərzini, təbiətə qayıdış, folklor və mifologiyaya marağın artması, klassisizmə etiraz aydın nəzərə çarpır. Ümumiyyətlə isə romantizm iki qrup yaradıcılardan təşkil olunmuşdur. Bayron, Şelli, Kits kimi şairlərin olduğu birinci qrup, əsasən, azadlıq və bərbərlik uğrunda mübarizə aparır, gələcək sosial cəmiyyətə ideal baxır, bununla bağlı heç bir aydın ziddiyyətə qapılmırdılar. İkinci qrup romantiklər isə əsasını Göl məktəbi deyilən üç şair – Villiam Vordsvort, Semuel Teylor Kolric və Robert Sauti təşkil edir. Bu romantiklər, adətən, keçmiş haqqında yazırdılar. Gənclik illərində könüllü inqilabçı olan bu şairlər tiranlığa və ədalətsizliyə qarşı mübarizə apararlara rəğbət bəsləmiş, ilk əsərlərində də məhz bunlar haqqında yazmışlar. Sonradan onlar bu fikirlərindən vaz keçmiş və ölkənin daha sakit bölgəsi hesab edilən patriarxal yaşam tərzinin hökm sürdüyü, göllərlə əhatəli bölgəyə köçmüşlər. İlk dəfə ingilis tənqidçiləri tərəfindən onlara “Göl məktəbi şairləri” deyilməsi də məhz bununla bağlı olmuşdur [10]. Yaşadıqları dövr həyatına olan vecsizlik və mistika onların nəzmini mücərrəd və anlaşılmaz etmişdir.

İngilis romantiklərinin ilk nəsil şairləri – Göl məktəbi nümayəndələri fransız inqilabına olan müsbət yanaşmalar ilə seçilirlər. Vordsvort hətta dünyada azadlıq və bərabərliyin yenidən doğuşunda şəxsən iştirak etmək üçün Fransada bir neçə il vaxt keçirmişdir [4, 85]. Bu inqilabdan dolayı sevinc içərisində olan Vordsvort aradan uzun zaman keçməmiş öz inancını

itirdi. Amma istər tərəfdaşı, istərsə də düşməni olsun, bu inqilab onun həyatında ən vacib hadisə hesab edilir. On illik bir zaman ərzində o, özünün demokratiyaya inanan, insan hüquq və azadlıqlarını qoruyan ən gözəl əsərlərini – “Lirik balladalar” (Kolriclə birlikdə), öz avtobioqrafiyası hesab edilən “Müqəddimə”, “Azadlığa həsr edilmiş sonetlər” və digərlərini yazdı. 1793-cü ildə onun hələ Fransada olarkən yazdığı “Təsviri eskizlər”ardınca isə “Axşam gəzintisi” adlı şeirlər toplusu nəşr edilir.

1795-ci ildə Vordsvort şairlik həyatında ən vacib hadisə olan və sonradan onun ən yaxın dostuna çevrilən Samuel Teylor Kolriclə tanış olur [5, 59]. Romantik dövrün başlıca iki şairi olan Vordsvort və Kolric həyatlarının böyük hissəsini İngiltərənin Göllər bölgəsində keçirdikləri üçün onlara “göl məktəbi şairləri” deyilir. Halbuki Vordsvort və Kolric, əslində, mövzu baxımdan heç eynilik təşkil etmirlər, onların arasında isə eynilikdən çox, fərqliliklər nəzərə çarpır. 1797-ci ildə onlar birlikdə Vordsvortun ən gözəl əsəri hesab edilən “Lirik balladalar”ı çap etdirirlər. Bununla da onların şöhrəti bütün dünyaya yayılır. Əsərin ön sözündə Vordsvort epik şeirə lirik şeirdən daha çox dəyər vermişdir. 32 yaşında olarkən Vordsvort Böyük Britaniya Royal sarayında “Şair laureatı” adını alır.

Vordsvort sonet və ballada yazmağı sevirdi. Onun fikrincə, inkişaf edən kapitalist cəmiyyəti kənd həyatının sadəliyini məhv edir. Siravi kənd camaatının, onların inam və hissələrinin müdafiəsi, sənaye inqilabı ilə birlikdə gələn səfalətdən doğan qəzəb və təbiətin gözəlliyi Vordsvort yaradıcılığının əsas xarakterik obyektidir. Bu fikirlərin əksəriyyəti “Lirik balladalar”da öz əksini tapmışdır. Vordsvort öz şeirlərində artıq süquta uğramaqda olan İngiltərə patriarxal kəndini tərənnüm edirdi. Bunlar onun əsas mövzusu idi. O, kəndlilərin həyatını təsvir edərkən ən çox onların inadlı zəhmətini, itaətkar mütiliyini daha çox tərifləyirdi. Onun fikrincə, savadsız kəndlilər həyatı təhsilli adamlardan yaxşı başa düşürlər. Çünki kəndlilər axirət dünyasına, fəvqəltəbii qüvvələrə etiqad bəsləyirlər. Şəhər mədəniyyəti şəraitində böyümüş adamlarda isə bu qüvvələri dərk etmək qabiliyyəti yoxdur. Bu haqda o daha geniş özünün “Kilsə sonetləri”ndə (1822) yazmışdır. Siyasi radikalizmi onu dini görüşlərindən məhrum etməmişdir. O, əksinə, ingilis kilsəsinə böyük rəğbət bəsləmişdir. Bu dini konservatizm həmçinin 1814-cü ildə yazılan “Səyahət” əsərində də ifadə olunmuşdur.

“Tintern Abbi”də – Uay çayı vadisində yaşayarkən keçirdiyi hissləri yazdığı şeirdə Vordsvortun şəhər həyatı, xüsusən də ədəbi həyatı ilə əlaqəli olan gündəlik həyatda saxta və səthi “qüsurlu ünsiyyətə” qarşı çıxması onun üçün təbiətin gücünə dair düşüncə ilə nəticələnir. O, öz fikirlərinə belə aydınlıq gətirirdi: “Yaşlı yazıçılarımızın faydasız əsərləri, demək olar ki, Şekspir və Miltonun əsərləri, çılğın romanlar, xəstə və axmaq alman

faciələri, poeziyamızdakı israfçı, əbəs yerə şişirdilmiş hekayələrdən bəhs edirdi” [10]:

**Though absent long,
These forms of beauty have not been to me,
As is a landscape to a blind man's eye:
But oft, in lonely rooms, and mid the din
Of towns and cities, I have owed to them,
In hours of weariness, sensations sweet [12].**

Uzun olmasa da,
Bu gözəllik formaları mənim üçün deyil,
Kor adamın gözü üçün bir mənzərə kimi:
Ancaq yalnız, tək otaqlarda və din ortasında
Şəhərlərdən və şəhərlərdən, mən onlara borcluyam,
Gecədəki yorğunluq hissi şirin olur (sətri tərcümə)

“Nərgizlər” şeiri isə 19-cu yüzilin şəfəqində qələmə alınmışdır. Duyğu və okulyar (gözlə görünən) təsirin sadə ifadəsilə Vordsvort bilik əldə etmə vasitəsi olaraq ağıl və üstün zəkanın zəfərini əhatə edir. Buna bənzər bir neçə il əvvəl yazdığı “Cədvəllər çevrildi” əsərində də təbiətin müqəddəs tərəfini axtardığını, bu halda isə nərgizlərin həm danışanın, həm də dinləyənin üzərində əks səda oyandıran ilahi bir əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirir. Vordsvort öz şahidliyi ilə insanın daim təbiətdən bəslənməli olduğunu burada vurğulamışdır. Şeirin əsas ideyası birinci şəxsin – “mən”in dili ilə ön plana çıxarılmışdır.

Villiam Vordsvortun “Dolaşdım yalnız bir bulud kimi..” şeiri insanın təbiətlə əlaqəsinin kəşfidir. Bu şeirdə lirik qəhrəman nərgiz tarlasına girir və onun gözəlliyini zəngin təsəvvürlə göstərir. Onların gözəlliklərini bildirərkən şair yalnız “boş və ya fikirli” zamanlarında onların gözəlliklərinin təsirini tam dərk edir və nərgizlərin xatirəsinin qəlbədən “doldura bilmə” bacarığının olduğunu vurğulayır. Vordsvortun şeiri ətrafımızdakı təbii gözəlliyi və ətrafımızla olan münasibəti gözədən qaçırma ehtimalımızı göstərir. Lirik qəhrəman nərgizlərin həzzini vaxtında ala bilmədiyi üçün daha sonra yalnızlığının öz-özünü əks etdirmə anında, sadəcə, təsirlərini hiss etməsi və öz şəxsi həzzi ilə necə münasibət qurulduğunu, insanların özlərini təbiət kimi görmələrinə işarə edir. Bu, şeirin ilk misrasında özünü bir bulud olaraq göstər danışanın dilindən bir daha təsdiq edilmişdir.

Nərgizləri kəşf etdiyi anda özü ilə bulud arasındakı qarşılaşdırmanı təsvir edərək özünü təbiətin bir parçası – yer üzünə daha yüksək bir varlığın mövqeyindən baxan parçası olaraq görür. Vordsvort tərəfindən nərgizlərin təbiətin gözəlliyinin bir təmsili olaraq verilməsi yunan mifologiyasındakı

vacibliyini düşündükdə daha da aydın başa düşülür. Yunan mifologiyasına görə, çay allahının oğlu Narcis öz gözəlliyi ilə lovğalanan bir gənc idi. İlahə Nemesis bu davranışına görə onu cəzalandırır. Erosun atdığı oxdan öz əksinə aşiq olan Narcis gölün kənarından ayrılı bilmir. Bəzi mənbələrə görə öz əksinə baxarkən nimfalar tərəfindən onlara “yox” deməsinin qarşılığında qisas alaraq nərgiz gülünə çevrilmiş, bəziləri düşünür ki, o, öz əksinə baxarkən suda boğularaq və ya aclıqdan ölmüş və sonradan orada bitən güllərə nərgiz adı verilmişdir. Hətta bəziləri nərgizlərin əyilən başlarının aşağı əyilib öz əksinə tamaşa edən Narcisə işarə olduğuna da inanırlar.

Şeirdə nərgiz simvolundan istifadə edən edən Vordsvort təbiət ilə olan münasibəti səbəbilə söylənilənlərin birbaşa öz həyatı ilə əlaqələndiyini bildirir. Lirik qəhrəman ən sonda, bəlkə də, öz ətrafına olan bağlantısını tam təqdir edə bilmədiyindən eqoizm nəticəsində yalnız və fikirli təsvir edilmişdir.

Nərgizlər xoşbəxtlik gülüdür. Onlar yazın gülləridir və bir çox insana xoşbəxtlik, sevinc gətirirlər. Villiam Vordsvort isə təbiət şairi, mənzərə şairi olaraq da tanınır. Vordsvortun “Nərgizlər” adlı əsəri fiqurativ-məcaz dil, təsəvvür və şəxsləndirmə kimi fərqli üsulların, yüngül meh ilə rəqs edən nərgizlərin timsalında sevinc və hisslərini məharətlə ifadə etmək iqtidarındadır. Vordsvort özünü təsvir etmək üçün şeirdə məcaz dilindən istifadə edir. O, şeirə yalnız başlayır. Lakin o, sadəcə, tək deyil, həm də bu təkliyin ona verdiyi dincliyi yaşayır. Özünü bulud olaraq təsvir edir və özlüyündə barışığa meyilli olduğunu simvolizə edir:

**I wandered lonely as a cloud
That floats on high o'er vales and hills,
When all at once I saw a crowd,
A host, of golden daffodils;
Beside the lake, beneath the trees,
Fluttering and dancing in the breeze [7, 67].**

Dolaşdım yalnız bir bulud kimi
Yüksək dənizlər və təpələr üzərində üzərək,
Bütün bir anda mən bir izdiham gördüm,
Açıq qızıl nərgizlər;
Gölün yanında, ağacların altında,
Məryəmdə çırpınan və rəqs edən (sətri tərcümə)

Onlar hər yerdə idilər, “gölün yanında, ağacların altında”: Vordsvortu onlara baxmağı üçün. Vordsvort təsəvvürdən oxucunu nərgizlərlə ziyarətə icazə verdiyi və danışdığı günün təsirini paylaşdığı bir üsul olaraq istifadə edir. “Bir baxışda on minlərcəsini gördüm” misrası ilə şair hətta buludlar

qədər sayılmağı çətin olan nərgiz güllərin qüdrətini vurğulayır. O, həmçinin nərgizlərin yanındakı suyu “parlaq dalğalar” olaraq dəyərləndirməsi ilə günün bütöv bir peyzajını verir.

Şəxsləşdirmə şeirdə tez-tez işlədilir, ancaq hər bənddə istifadə olunan varlıqların və bitkilərin şeir içərisində “rəqs edən” bilmələrində böyük əhəmiyyətə malikdir. Şeirə əsas məna gətirən bu azad ruhlu “rəqsədəki” nəşə və sevinçdir. Birinci və ikinci bənddə rəqs edənlər nərgizlərdi, üçüncü bənddə isə su nərgizlər önündə rəqs edir və ən nəhayət, dördüncü bənddə Vordsvort o gün içindəki duyğularını necə xatırlayacağını, öz “daxili gözünü” necə istifadə edib biləcəyini izhar edir.

Nərgizin simvol kimi işlənməsi istər Vordsvortdan əvvəl, istərsə də sonra rast gəlinən haldır. Belə ki, nərgiz yenidən doğulmanı və yeni başlanğıcları simvolizə edir. O, yeni başlanğıclarla ona görə əlaqələndirilir ki, qışın sərt soyuğundan sonra ilk tumurcuqlayan da məhz bu güldür. İngiltərədə nərgizlər lent zanbaq olaraq da tanınırlar. İngilis alim və şairin – Alfred Eduard Houseman şeirinə diqqət yetirək:

And there's the windflower chilly
With all the winds at play,
And there's the Lenten lily
That has not long to stay
And dies on Easter day [17].
tərcümə)

Və orada rüzgar gülü var
Oyunun bütün küləklərlə birlikdə
Və orda lent zanbağı var
Hansı ki, uzun zaman qala bilmir
Və Paska günündə ölür (sətiri

Azərbaycan ədəbiyyatında istər klassik şeirdə, istərsə də müasir şeirimizdə nərgiz gülü ilə bağlı yetərincə nümunələrə rast gələ bilərik. Zamanla nərgiz gülünün qız adına çevrilməsi, bunun ədəbiyyatımızdakı əksi də vardır. Bunlara nümunə kimi Nizami Gəncəvi, Məmməd Araz, Rəsul Rza, Nailə İbrahimovanın şeirlərini göstərə bilərik. Vordsvort yaradıcılığında nərgiz obrazı ilə yaxından səsleşən isə Rəsul Rzanın yazdığı “Nərgiz” (1973-1974) şeiridir:

Gördüm qabırlar parçalanıb.
Asfalt doşmənin hər yarasından
nərgiz topası qalxıb,
yaşıl bir alov kimi.
Orda-burda saralır,
nərgiz düyməcələri.
Püstə kimi yarılıb ortasından
neçələri [2, 25]

Burada “Nərgiz” dirilmə, canlanma, yenidən doğulmağa, həyat eşqinin güclü olmasına işarədir. Növbəti misralarda “Soyuq asfalt məğlub olub

həyat gücünə” yazılması da buna işarədir. Sanki burada nərgiz həyatın çətinlikləri ilə savaşı, baş açmağa çalışan fərddir. Çətinliklərin ağırlığını asfaltla müqayisə edən şair buna rəğmən nərgizin əzmkarlığını təqdir edir:

Əlimə aldım asfalt parçasını,
yoxladım.
Bərkdi, daş kimi.
Nə ağacla, nə daşla qopasıdır.
... Soyuq asfalt
məğlub olub həyat gücünə [2.25].

Şair istifadə etdiyi metaforalarla nərgizi şəxsləndirir, sevgilisinin saçını sığallı nərgizi bir tutur:

Əlimi cəkdim,
zərif, yumşaq,
sevgilimin saçını kimi
sığallı nərgizə.
Adı nərgiz topasıdır [2, 25].

Gələcəyə inam, işıqlı səhərlərə oyanmaq ümidi nərgizin həyat eşqini daha da gücləndirir:

Zərif nərgiz
qalxıb düyməcə-düyməcə.
Qalxıb günəş eşqinə,
bahar eşqinə.
Dedim:
- Eşq olsun
həyatın gücünə! [2, 26].

M.Araz “Səni axtırırım” (1956) şeirindəki sevgili isə o qədər gözəldir ki, nərgiz sevgilinin yanağından rəng alır. Burada nərgizdən sevgilinin gözəlliyini qabarıq şəkildə diqqətə çatdırmaq üçün istifadə olunmuşdur:

Nərgiz rəng aldımı yanaqlarından
Öpəndə nərgizli bir yaylaq səni? [2, 17].

Nərgiz həmçinin Uelsin milli gülüdür. Çində də nərgiz gülü yüksək qiymətləndirilir. Çiçəklənmə çinlilərin yeni il bayramı ərəfəsində baş verir və onlar bunun yeni və uğurlu başlanğıc olduğuna inanırlar. Amerikada bu güllər xərcəng xəstəliyindən əziyyət çəkən insanlara yeni ümidlər bəxş edir.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Elizarova M. E, Qijdey S. P, Kolesnikov B. İ, Mixaylskaya N. P. XIX əsr xarici ədəbiyyat tarixi. Bakı, Azərbaycan dövlət Tədris-pedaqoji nəşriyyatı, 1964, 653 s.

2. Rza R. Seçilmiş əsərləri beş cilddə. II cild. Bakı, Öndər nəşriyyatı, 2005, 320 s.
3. Дьяконова Н. Я, Амелина Т. А. An anthology of English literature. Ленинград, Просвещение, 1978, 287с
4. Дьяконова Н. Я. Three centuries of English poetry. Ленинград, Просвещение, 1967, 266 с.
5. Abeltina R, Fleija Dz, Misane A. English and American Literature. Riga, Zvaigzne Publ. House, 1976, 341 p.
6. Hill G. A. Letters of Dorothy Wordsworth. Oxford, Oxford University Press, 1981, 226 p.
7. Wordsworth W. Poems in Two Volumes. Vol 2. London, Public Domain, 1850, 237 p.
8. Wordsworth W. The Prelude. London, Edward Moxon Press, 1850, 232 p
9. <https://www.poets.org/poetsorg/poet/william-wordsworth>
10. <https://www.poetryfoundation.org/poets/william-wordsworth>
11. <https://www.britannica.com/biography/William-Wordsworth>
12. <https://www.shmoop.com/wordsworth/>
13. <http://beamingnotes.com>
14. <http://poetryandmyths.weebly.com>
15. <http://bartleby.com>
16. <http://www.shenyunperformingarts.org>
17. <https://www.ftd.com /daffodil-meaning-and-symbolism>
18. <http://memedaraz.weebly.com/350eirl601r.html>

Gozel Alekberli

“Daffodils” in the works of William Wordsworth as an artistic symbol

Summary

The social changes that occurred in England at the end of the 18th century as a result of the industrial revolution led to radical fundamental changes in the human view of literature - they created the soil for romanticism. The main characteristic of the romantics is reflected in their ideas against the order of the bourgeoisie and capitalist society. During this period, a simple way of life, a return to nature, an increased interest in folklore and mythology, as well as a protest against classicism are obvious. Poets of English Romanticism of the first generation - representatives of the Lake School are elected by positive approaches to the French Revolution. Generally, William Wordsworth was a man of sadness. William

Wordsworth's poem "Daffodils" is the discovery of the relationship between man and nature. By his own observation, Wordsworth indicated here that people should always be fed from nature. The main idea of the verse is put forward in the first person singular - on behalf of the "I." Finding daffodils and describing the confrontation between himself and the cloud, he sees himself as a part of nature - a part looking from a high position to the earth. In the poem, Wordsworth uses metaphors to describe himself. He describes himself as a cloud and symbolizes his own inclination for peace.

Гюзел Алекберли

**“Нарцисс” в творчестве Уильяма Вордсворта как
художественный символ
Резюме**

Социальные изменения, которые произошли в Англии в конце XVIII века в результате промышленной революции, привели к радикальным фундаментальным изменениям в человеческом взгляде на литературу - создали почву для романтизма. Основная характеристика романтиков нашла отражение в их идеях против строя буржуазии и капиталистического общества. В этот период очевидны простой образ жизни, возвращение к природе, повышенный интерес к фольклору и мифологии, а также протест против классицизма. Поэты английского романтизма первого поколения - представители Озёрной школы избраны положительными подходами к французской революции. Вообще, Уильям Вордсворт был человеком грусти. Стихотворение Уильяма Вордсворта “Нарциссы” - это открытие отношений между человеком и природой. Своим собственным наблюдением Вордсворт указал здесь, что люди всегда должны питаться от природы. Основная идея стиха выдвигается в первом лице единственном числе - от имени «я». Обнаружив нарциссы и описывая конфронтацию между собой и облаком, он видит себя частью природы - частью, смотрящей с высокого положения на землю. В стихотворении Вордсворт использует метафоры, чтобы описать себя. Он описывает себя как облако и символизирует собственную склонность к миру.

Rəyçi: Seyfəddin Rzasoy
Filologiyaelmləri doktoru, professor